

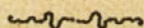
CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

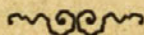
S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 3. zvezka.

Tolažila sv. vere	65
Bl. Angela Folinjska, vdova 3. reda sv. Frančiška	70
Delo	72
Bl. Bernardin Feljterski. II. Pogl. Poklic. — Vstop v red.	78
Iz ljubljanske moške skupščine III. reda.	82
Iz Kamnika (sè 4 podobami).	84
Leto 1909 v skupščini sveto-trojiški	88
Iz mariborske skupščine III. reda sv. Frančiška.	90
Priporočilo v molitev	94
Zahvala za vslišano molitev	95
Za kitajski misijon	95
„Sveta gora pri Gorici“.	95
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 90. Mesec marcij ali sušec	64

V GORICI
Narodna Tiskarna
1910.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Knjižna novost.

Dr. Ivan Pregelj. **Romantika**. Natisnila in založila „Narodna Tiskarna“ v Gorici 1910. — Cena K 1.50.

Knjižica obsega 50 večih in manjših pesmi. „Prijateljem sanj in svojim poklanja za Velikonoč to zbirko I. Mohorov“ t. j. dr. Ivan Pregelj, gimnazijski učitelj v Gorici. Mladi gospod doktor, naš čislani prijatelj, je s tem na vsak način dokazal svojo nadarjenost za lirično pesništvo in, ker stoji na kerščanskem stališču, smemo pač gotovo še mnogo in še lepšega, k višjim vzorom serca povzdigujočega, od njega pričakovati; tem bolj, ker ne grozi kritikom, temuč nas celo prosi stroge kritike. In popolnoma prav sodi, ko misli, da mu mora taka le koristiti. Svojo nadarjenost mora imeti pesnik seveda od Boga, te mu nobena kritika ne more dati. Ali nadarjenost sama še ni zadosti. Mnogo se mora pesnik z lastnim trudom učiti, če hoče doseči svoj cilj. Najprej jezika. Ni res namreč, da sme pesnik delati z jezikom, kaker on sam hoče, kaker da se ga imajo drugi učiti od njega, ne on od njih, kaker je menda nekedar mislil ta ali ta. Ne tako! Pesnik se mora učiti jezika od svojega naroda in v prvi versti od tistih, ki so ta jezik sami dobro in znanstveno preučili. Pred vsem se mora temeljito seznaniti z glasoslovjem, v naši slovenščini še prav posebno z naglasjem. Pleteršnikov slovar je v tem oziru delo visoke cene in, če kedo, naši pesniki bi ga morali imeti tako rekoč vedno v rokah. Valjavčeve razprave o našem naglasu jim tudi ne bi smele biti neznanne. Semtertja bi se vtegnilo še kje drugod najti kako dobro zerno. V naši novejši poeziji, tudi pri čislanih pesnikih, je, žal, le preveč napačnega naglaševanja. Ako torej naštejemo tu nekoliko besed z naglasom na nepravem zlogu, jih nočem posebej našemu mlademu prijatelju očitati, ker so to več ali menj splošne slabosti. Tako povdarja že Gregorčič jablán poleg jáblan; le drugo je prav; gen plur. od jáblana je jáblan, ne jablán. Tako je prav: dávn.o (ne: davno), ráhlo (ne: rahlò), iskán.o (ne: iskano), izgubljen.o (ne: izgubljeno), pa: kúpljeno.o (ne: kupljeno), prepúščen (ne: prepúščen), zvézдика (ne: zvezdica). gînejo, po staro: gîno (ne: ginó), vénejo, po staro: véno (ne: venó), očísti (ne: včísti) péstuje (ne: pestúje), séli (ne: seli), smíluj (ne: smilúj), váruj (ne: varúj). Beseda smíluj je v Pleteršnikovem slovarju sicer res zaznamenjana ko na končnici povdarjena, ali to le, ker pri nas ni domača in se torej po napačni analogiji s povdarkom na končnici bere. Sploh se besede, ki se le po knjigah širijo, skoraj navadno napačno naglašajo, t. j. tako, kaker se ne bi, ke bi bile prvotne, od nekedar pri nas ohranjene. Tako: čú d é s a (namestu pravega pl. čú d e s a, po čemer se ravna sedanje č ú d e ž i), ra d ó s t (namestu pravega: r á d o s t), radó stno (nam. rádostn.o), slavi (po analogiji slov í, nam.

*) Zaradi lažjega tiska stavimo Pleteršnikova znamenja namestu pod samoglasnik predenj; pika pomeni samoglasnik, ki se zožuje, prevernjen apostrof samoglasnik, ki se razširjuje.

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVII. tečaj

V Gorici, 1910.

3. zvezek.

Tolažila sv. vere.*)

P. A. M.

Sv. vera.

»Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil«. Mat. 11, 28.

»Verujte v luč«. Jan. 12, 36.

Z eno samo besedo se pogostokrat razodenejo čustva serca. Presv. Serce Jezusovo se nam najbolj jasno kaže v ljubeznivem povabilu: »Pridite k meni!« To je čustvo iskrenega sočutja in priserčnega vsmiljenja; v teh besedah se razodeva njegova brezmejna ljubezen do nas ljudi. Serce našega božjega Zveličarja je bilo vedno polno te ljubezni; že pred svojim včlovečenjem se je večna Beseda milostno ozerla na ta svet in zaklicala vsem ljudem: »Pridite!« On jih je povabil; on jih je sè sladkimi verigami svoje ljubezni k sebi vlekel. »Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz vsmiljenja k sebi vležem«. Sir. 31, 3. Pred vsem nas je pa Gospod k sebi poklical, takrat, ko je zapustil tron svojega veličastva in človek postal; ko se je ponižal tako, da je hotel mej nami prebivati; ko se nam je približal, postal priča našega terpljenja, tovariš naših solz in

*) Po P. A. Lefebvre S. I., Trostwerte. Freiburg i. B. Herder.

našega pregnanstva. Tedaj nas je pervikrat poklical kot joka-joče dete v svojih jaslih. Ko je pa pozneje hodil od kraja do kraja in oznanjeval zveličavni nauk, je vedno ponavljal: „Pridite k meni!“ S Kaljvarije, z verh svojega križa nam take kliče. In če vbežimo šumu sveta, če zadušimo v svoji duši glas strasti, potem slišimo tudi na znožju altarjev, v bližini tabernakeljna našega božjega tolažnika, ki še vedno kliče: „Pridite k meni vsi!“

Tako pričnemo z onim tolažilom, katero nam je Gospod pripravil v sv. veri, ki je luč božja in moč kristjana. „Verujte v luč — zoperstavite se stanovitni v veri“. 1. Petr. 5. 9. Na tri reči hočemo tukaj pred vsem misliti.

I. Vera pojasni skrivnost našega terpljenja. II. Vera edina osladi bridkost našega terpljenja. III. Vera tako rekoč obožava naše terpljenje.

I. Vera in edino le ona nam more pojasniti skrivnostni vzrok naših bolečin, našega terpljenja; zakaj bolečina je v resnici skrivnost, velika skrivnost. Solza, ta serčna kri, ki privre iz naših oči, je skrivnost; v njenih skrivnih globočinah lahko zajde razum in serce. Druge skrivnosti si moremo razlagati z ljubeznijo božjo do nas ljudi; ta je pa z ozirom na ono ljubezen še bolj nerazumljiva; saj se nam zdi naravnost nasprotna s pojmom, ki ga imamo o neskončno dobrotnem Bogu. Prav nič težkega se mi n. pr. ne zdi, verovati v skrivnost presv. Trojice, ako pomislim, da me te tri božje osebe neskončno ljubijo. Nič težkega ni, da verujem, ena teh treh božjih oseb je prišla doli na svet in bila rojena v bornem hlevcu, ta Bog in človek je 33 let mej nami prebival in se slednjič za nas na križu daroval, ker je nas ljudi ljubil. Vse te velike in skrivnostipolne resnice z voljnim srcem sprejemem, celo najvzvišeniši vseh čudežev, skrivnost presv. Rešnjega Telesa; verujem, da je naš božji Zveličar šel v svoji ljubezni tako daleč, da se je skrtil pod podobo kruha, da se je moji duši v hrano dal. Da pa moram terpeti, da povsod vidim terpljenje, povsod solze, tega ne razumem. Ali ni Bog neskončno dober? Ali nas ni iz ljubezni vstvaril? Ali nismo njegovi otroci? Kedo mi bo to nasprotstvo razložil? Le sv. vera, ta poslanka iz nebes, nam odkrije to skrivnost; ona nas poučuje o vzrokih našega terpljenja; v njeni luči spoznamo globoko skriti vir naših solz, in to

je že mnogo; da, terdim, največje važnosti je, vedeti, zakaj človek terpi, od kod zlo na svetu. Ako moremo sè svojimi očmi pogledati rano, sè svojimi rokami jo otipati; ako vemo za vzrok naj si bo keterekoli bolečine, potem se že najde tudi lek in upati smemo, da bomo ozdraveli. Nič pa ne terpinči toliko našo domišljijo, nič ne dela človeka bolj žalostnega, kot skrita bolečina, zlo, ki skrivaj razjeda življenjske moči; vir tega se ne da najti in napredovanje zla ne zavreti. Vera pa z eno samo besedo posveti v dušo in nam razloži vse terpljenje naše slabotne nature.

Greh je, po katerem je smert prišla na ta svet in sè smertjo žalostno spremstvo vsega terpljenja, vseh težav in bridkosti, ki pridejo pred njo in jo spremljajo. Ke bi ne bilo greha, bi vam ne bilo treba toliko terpeti; ke bi greha ne bilo, bi ne bili nikedar prelili ne ene solze. Vem sicer, da razlagam tukaj eno skrivnost z drugo skrivnostjo, ketera je ravno tako nerazumljiva, ali zgoditi se mora tako, ker vsi mlajši pervega človeka morajo priti z grehom na svet, z ono nesrečno dediščino, ki so nam jo zapustili prvi stariši. Vender veliko lažje se da razumeti to, da terpe mlajši njega, ki si je nakopal velik dolg, velike krivice na svojo vest, kaker to, da vsakoverstne bridkosti in nadloge obiskujejo otroke dobrega, da neskončno dobrega Boga. Pervotno bi ne imeli ne terpeti, ne vmreti; pa prišel je greh, in temu je sledila smert, in pred njo hodi brezštevilno terpljenje. To je toraj vzrok vseh naših bolečin; to je bridki studenec naših solz.

Vender s tem skrivnost, o kateri govorimo, ni še zadostno razložena. Sv. vera nam daje ob enem neki vzvišen pojem terpljenja in bridkosti življenja. Po njej se še le naučimo terpljenje tega življenja prav ceniti in to je ravno tako podučljivo za razum, kaker je tolažljivo za serce. Vera nam pravi, da je vsako terpljenje, ki ga z dobrim duhom prenašamo, sprava, zadoščenje in ob enem najboljši pripomoček, da si za nebesa kaj pridobimo.

Terpljenje je torej najprej neko zadoščenje, zadoščenje za naše lastne grehe in za grehe tistih, ketere ljubimo. Da, solza ima neko očiščujočo, bolečina, terpljenje neko zadoščujočo moč. Razžaljeno veličastvo božje se s tem potolaži in k odpuščenju nagne. O vi vsi, ki terpite brez tožba, brez godernjanja, vi mo-

rete nekoliko vsaj zaceliti rano, ki vam je bila vsekana, ko ste stopili na ta svet; vi lahko nekoliko preprečite, da vam to zlo preveč ne škodi; vi celo lahko zadostujete za svoje lastne grehe in tako pri večnem sodniku že v tem času zmanjšate dolg, keterega ste si bili za večnost naložili. Ena sama solza, ki pade v osodepolno tehtnico božje pravičnosti, je zadosti, da se tehtnica nagne na stran božjega vsmiljenja. Ona je spravi dar, ne le za vas, temuč tudi za tiste, katerih zveličanje vam je pri sercu. O sladka beseda, polna tolažbe za velikodušna serca, ki najdejo svojo srečo in svoje veselje v požertvovavnosti! Kaj more biti še bolj tolažljivega, kaker gotovost, da moremo sè svojim terpljenjem zadostovati za grehe svojega bližnjega ter mu milost in odpuščanje pridobiti. Mati joka ter sprosi s tem milost spreobrnjenja za svojega otroka; čednostna, poštena žena terpi in zadošča s tem za grehe svojega nevernega moža. Sè svojo žrtvo, svojim terpljenjem obe zaderžujete roko božje pravičnosti, kličete milost in vsmiljenje za vse svoje iz nebes in delujete tako za njih večno zveličanje. Koliko tolažbo daje ta zavest človeku! O lepi, nebeški dar, sv. vera! Ti nimaš le moči, da nas krepčaš in vzderžuješ v nadlogah življenja, ti tudi storiš, da radi in voljno terpimo in najgrenkejšo bridkost z veseljem sprejmemo.

Terpljenje je pa tudi po nauku naše sv. vere zaslužno delo, vir neminljivega plačila. S terpljenjem zadostuješ za grehe prejšnjega življenja; zbrisuješ [svoje grehe; pridobivaš si pa tudi zaklade za nebesa. Tako uči sv. apostelj, ko križe in nadloge tega življenja tehta na skrivnostni tehtnici večnosti. Tu vidimo na eni strani le majhino terpljenje, le trenutno, kratko terpljenje, na drugi strani pa nezmerno slavo in blaženost brez konca. „Naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno visoko, večno čast, katera vse preseže“. (II. Kor. 4, 17).

Glej, kristjan, koliko moč, koliko serčnost, koliko zaupanje, koliko tolažbo nam more podeliti sv. vera ob uri terpljenja in bridkosti! Primerjaj z njenimi svetimi nauki vsa tolažila človeške modrosti; poprašaj vse, kateri niso slišali glasu večne Resnice, kateri niso videli nebeške luči, poprašaj jih, kakšno tolažbo ti morejo dati v tvojem terpljenju, in našel boš, da oni v svojem nauku o slepi, kruti osodi, nimajo družega kot obupnost, ali pa merzlo, hinavsko modrost starih paganov, neko

topo, prisiljeno vdanost in brezbržnost. Obup in samomor to je zadnja beseda človeške modrosti, do tega pride človek, kateri ne gleda terpljenja v luči sv. vere.

II. Sv. vera pa nam ne kaže le vira našega terpljenja, nam ne pove le, kaj je terpljenje, namreč zadostivno in zasluživo delo; ona nam daje tudi pravo tolažbo v terpljenju ona olajša naše nadloge. sladi naše bridkosti. Ona kliče tistim, ki so s križi in nadlogami obteženi: „Bodite serčni, Bog vas vidi; z ljubeznijo in vsmiljenjem gleda on iz nebes na vas; on je vaš oče, vaš Bog, kateri vas skuša, in on to dela, ker vas ljubi. Ta Bog je sam za vas nezmerno veliko terpel; on je sam skusil vse naše slabosti in terpljenje nad seboj. Ne branite se, tudi zanj nekoliko terpeti. On vas bo podpiral v vaših bojih; on vas bo enkrat poplačal z nebeškim veseljem“.

Sv. vera nas uči po božjih postavah, ki jih je on na svet prinesel, krotiti švoje grešne strasti. Ker so pa strasti glavni vzrok terpljenja in bridkosti tega življenja, nam daje sv. vera ravno stem, da nam jih zapoveduje zatirati, najboljši pripomoček zoper vse dušne in serčne bridkosti v tem življenju.

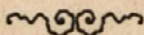
In ali ni zopet sv. vera, ki nam po molitvi in sv. zakramentih pridobi milost božjo, da moremo zmagati hudobnega sovražnika naše duše in preterpeti vsakoverstne nadloge? Verujte torej v luč sv. vere in dajte se tolažiti z njeno sv. besedo.

III. Da bi nam sv. vera dala popolno tolažbo v našem terpljenju, gre ona celo tako daleč, da terpljenje tako rekoč obožava.

O velika, vzvišena misel, da more slabotni človek celo sodelovati pri božjem delu, ki se v njem godi; zakaj v resnici je Gospod Bog, ki se dotakne naše duše, keder terpi, ki vdari naše serce, keder kervavi, naše telo, keder ga bolezen in bolečina obiše. Da, Bog sam je, kateri hoče, ali vsaj dopusti, da terpimo. „Roka božja me je zadela“ (Job 19, 21). Toraj pustimo ga; ne naspretujmo njegovi sv. volji; ne zoperstavljajmo se delovanju njegove vseмогоčnosti v nas, temuč ponižno se mu vklonimo; ž njim se združimo z voljno vdanostjo in otroško ljubeznijo. Tako ga bomo na najpopolniji način častili, tako ga bomo poveličevali sè svojo serčno kervijo in svojim življenjem; kaj večega, kaj bolj božjega ne moremo storiti. Keder h Bogu molimo, keder zanj delamo, tedaj smo mi, ki kaj storimo s

pomočjo njegove milosti; keder pa terpimo, keder nas obiščejo križi in nadloge, tedaj je on, on sam, ki v nas dela. Vdajmo se njegovi sv. volji, brez mermranja se mu vклонimo, naj dela z nami, kar hoče. Nič ni večega, popolnišega kakor je terpljenje v življenju človeka in kristjana!

K sklepu tega premišljevanju moram povedati, da napolnuje mojo dušo prav serčno sočutje z ljudmi, ki nimajo nobene vere. O kako obžalovanja in pomilovanja vredni so ti nesrečneži! „Zašli so od vere in se zapletli v velike nadloge“. 1. Tim. 6, 10. Brez luči tavajo skozi to življenje, brez tolažbe so v terpljenju, ki mu na tem svetu vbežati ne morejo. Pa oni nič ne vedo o očetu, ki je v nebesih, ki gleda njih boje, ki jih podpira in tolaži in večno plačilo obeta. Pravični pa, kateri iz vere živi, hodi v resnici in upanju. Naši marterniki, ki so v groznih bolečinah za vero vmerli, so bili neskončno bolj srečni, kakor brezbožni, ki brez vere žive v goljufivem veselju tega sveta. Oni so vmerli mej tem ko so poveličevali vsmiljenega Boga, ti pa v obupnosti in s kletvinami izdihnejo svojo dušo. Brezbožni vpirajo v življenju in smerti svoje oči na vbogi prah tega sveta, otroci luči in vere, marterniki in svetniki, so premagali svet in ga z veseljem zapuščajo; zakaj njih oči so vperle v nebo, kjer jih čaka nezvenljiva krona. O, da bi imeli več vere, veliko lažje bi prenašali svoje terpljenje. Tako se toraj tolažite mej seboj s temi besedami in vstavljajte se terti in stanovitni v veri.

Bl. Angela Folinjska,

vdova 3. reda sv. Frančiška.*)

Angela je bila hči plemenitih starišev, rojena v mestu Folinj (Foligno) blizu Asiza. Mlada je ljubila ničemernost in vse, kar svet rad ima. Omožila se je, pa zašla je na pot grešnega in pohujšljivega življenja. Ali Bog se je vsmilil nesrečne, kakor sama pravi: „Milost božja me je razsvetlila in sem spoznala

*) Po L' Aureola franciscana.

Winkes, Seraphischer Sternhimmel.

Leggendario francescano.

svoje grehe; začela sem se bati, da bom pogubljena in zelo sem se jokala. Šla sem k spovedi, da bi se znebila svojih grehov, pa iz sramožljivosti sem zamolčala naj večje in šla k obhajilu. Od tedaj me je vest noč in dan pekla. Prosila sem sv. Frančiška (Asiškega) pomoči. Po notranjem nagibu sem šla v cerkev, ko je ravno neki frančiškan pridigal. Se zaupanjem sem se odločila pri tem frančiškanku se svojih grehov obtožiti, kar sem po pridigi tudi storila. Goreče in stanovitno sem opravljala naloženo pokoro, pa še zmirom je bilo moje serce polno grenke žalosti in sramožljivosti. Vedela sem, da me je božje vsmiljenje rešilo pekla; zato sem sklenila zelo ostro pokoro dati in nič se mi ni zdelo preterdo, ker sem vedela, da zaslužim pekel. Klicala sem svetnike, posebe pa še presveto Devico, da naj zame Boga prosijo. Zdelo se mi je, da se jim smilim; prejela sem tako gorečo ljubezen do Boga, da sem mogla moliti, kaker še nigdar prej. Tudi posebno milost sem prejela premišljevat i križ, na katerem je Kristus toliko terpel zaradi mojih grehov. Zdaj sem bila znotraj napolnjena s kesanjem, ljubeznijo in hrepenenjem vse zanj dati“.

Kmalu potem so pomerli njena mati, mož in vsi otroci. Ta zguba jo je zelo bolela, ali vse je voljno in vdana v voljo božjo terpela. Vseh domačih skerbi rešena je z dovoljenjem svojega spovednika svoje veliko premoženje prodala in vbozim razdelila skupljeni denar, da je vboga vbogega Jezusa posnemala.

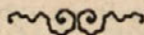
Stopila je v tretji red, kjer je imela mnogo učenk in učenec, ki jih je vodila po potu prave pobožnosti proti nebesam. Ž njimi je bolnikom stregla in za vboge po hišah miloščinje prosila. V prostih urah je rada premišljevala Kristusovo terpljenje, kar jo je nagibalo, da je zmirom pokoro delala za svoje stare grehe. Od tega tolikanj spokornega življenja pa jo je skušal hudi duh odverniti; predstavljal ji je stare grehe ter jo skušal v nove zapeljati. Kako hude so bile te skušnjave, vidimo iz njenih besed: „Rajši bi bila v sredi ognja in se pekla, kaker pa te skušnjave terpela“. Te skušnjave je imela dve leti; v njih se je zatekala k presvetemu Sercu Jezusovemu, kjer je tudi pomoč nahajala. Po skušnjavah pa je prejemale obilno tolažbo, in nenavadno učenost; prikazavali so se ji Jezus, Mati božja, sv. Frančišek in angelji. Vse te in še druge nenavadne

milosti je niso storile prevzetne. Sveto obhajilo je prejemala kederkoli je smela, in to je bila več let njena edina hrana za dušo in telo.

Ko je bila popolnoma očiščena, ji je Bog razodel dan njene smerti. Njen spovednik jo je prisilil, da je povedala svoje razodevanje, katero je potem napisal vernim v tolažbo *). Pred svojo smertjo je poklicala svoje tovarišice tretjerednice in jim dala zadnje nauke: „Preljube hčere, vse ljubite in nikogor ne sodite. Ako vidite človeka, ki smertno greši, sovražite greh, ne sodite pa in ne zaničujte osebe, ki smertno greši, ker ne poznate božjih sodbá. Mnogo jih je, o katerih mislijo ljudje da so pogubljeni, pred Bogom pa so zveličani, in nasprotno mnogi se zdijo ljudem izvoljeni, pred njim so pa zaverženi. . . . Zapustim vam vse, kar imam od Jezusa Kristusa, vboštvo, zaničevanje, terpljenje, z eno besedo, življenje človeka - Boga. Tisti, ki bodo sprejeli mojo dediščino, bodo otroci moji in božji ter bodo dosegli večno življenje“. Nato jih je blagoslovila in v velikih bolečinah je vmerla 4. januarija leta 1309, ko se jí je prikazal Jezus sè sv. Frančiškom in jo potolažil. Živela je 61 let. Njeno nepretergano češčenje je poterdila sveta cerkev 30. aprilja 1701. Frančiškanski red praznuje njen spomin 30. marca.

Posnemaj blaženo Angelo v dobrem; priporočuj se ji in prosi jo pomoči v skušnjavah; zlasti če bi bil tako nesrečen, da bi padel v velik greh in se ga bal ali sramoval spovedati, priporoči se ji, naj ti sè sv. Frančiškom izprosi od Boga moč, da boš premagal to sramožljivost ter skesan dobro spoved opravil.

P. A. F.

Delo.

Terdo besedo, kajne, dragi bravci, smo postavili na čelo temu spisku. Delo nam je namreč naloženo v kazen za greh od Boga samega: „Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od keterega sem ti jesti prepovedal: bodi prekleta zemlja v tvojem delu. V trudu se boš od nje živel vse dni svojega življenja. Ternje in osat ti bo rodila in zelišče polja boš

*) Fra Arnaldo. »Il libro delle visioni e delle istruzioni di lei«.

jedel, dokler se poverneš v zemljo, iz katere si vzet". I. Mojz. 3, 17—19.

Res določne besede, ki izključujejo vsako dvojbo, da je namreč delo kazen za greh, in če je kazen, da je terdo. Sicer pa o težavah dela menda ne dvoji nihče, vsak jih pozna, kedor mora delati, h čemer smo pa vsi obsojeni.

Nikaker ni torej naš namen koga še bolj strašiti z delom, temuč nasprotno: pokazati zlasti prijetne strani dela, pokazati kako je Bog v svoji modrosti in previdnosti naredil, da je kazen človeku v korist, da celo v veselje.

Kogar zapro, njemu vzamejo s tem prostost, ki je človeku posebno ljuba. Kedo bo pa tajil, da imajo tisti, ki so v to postavljeni, da sodijo druge, poleg splošne koristi pred očmi tudi dobro tistega človeka, ki ga zapro: mislijo namreč na njegovo poboljšanje. Sicer je že res, da se ljudje v zaporih le redko poboljšajo, prav pogosto še poslabšajo, ali mi hočemo le reči, da je namen zapiranja hudobnih ljudi tudi ta, da bi se poboljšali.

Tudi Bog je tako vredil, da delo človeku ni samo v kazen, ampak tudi v korist — v časnem in večnem oziru.

V časnem oziru!

Z delom si služimo vsakdanji kruh, brez katerega bi niti živeti ne mogli; služijo ga mnogi ne samo za se, ampak tudi za druge, zlasti stariši za svoje otroke. Kedor ima pa pri svojem delu gotov namen pred očmi, temu bo delo samo lažje, kaker je pot krajša tistemu, ki misli na kraj, kamer ima priti. Prepričanje, da brez dela ni jela, bo vedno krepak opomin k vstrajnosti. Če se pa enkrat na delo navadimo, potem nam bo postalo potreba, tako da nam bo najhujša kazen roke križem deržati.

Hišni oče, ki z delom svojih rok preživi ne samo sebe, ampak tudi ženo in otroke, on je pravi oče, ki v resnici more reči: to je moja žena, to so moji otroci; nikaker pa ne tisti, ki pač hodi domov jest, denarje nosi pa v gostilno.

Pri vgodnih razmerah prinese delo ne samo najpotrebniše, ampak še celo kaj več, ako pride božji blagoslov zraven; družina si opomore, kaker navadno pravimo.

Delo je pa na korist tudi našemu zdravju. Lenoba je že sama na sebi bolezen in se po pravici primerja stoječi smerd-

ljivi mlaki. Nasproti pa delo vterjuje naše zdravje. Seveda je sedanji čas okužil delo sè svojimi raznovrstnimi fabrikami, ki so zdravju tako škodljive, da vsa korist modernih iznajdeb te škode ne odtehta.

Če pa mislimo na tisto delo, ki je tudi še dandanašnji najpotrebniše, to je delo na polju, potem nam je lahko sprevideti veliko korist, ki ga ima tudi za zdravje. Kmetiški ljudje so navadno lepih erdečih lic, zlasti tisti, ki posebno pridno delajo. Bolezni skoro ne poznajo; prva njih bolezen je pogosto tudi zadnja, pa to še le v visoki starosti. Neznana jim je tudi tista bolezen, ki je sicer včasih res bolezen, v največ primerih pa bi se ji po domače smelo reči: sitnost; navadno ji pa zdaj pravijo nervoznost, da jo tako s tujim imenom olepšajo.

Ljudem, ki imajo to bolezen, nobena reč ni po volji, njih edino delo je, drugim težave delati. Neki znamenit pisavec pravi: *) „Dokler ima kedo čas, da sebi in drugim življenje greni, ima očitno preveč časa in premalo opravka. Če bi bil njegov duh dovolj obložen, bodisi z delom, bodisi s terpljenjem ali da bi se pečal z Bogom in sè zveličanjem svoje duše, minilo bi mu veselje, premišljevat i o tem, kako bi si mogel po-terpežljivost svojega bližnjega lastiti“.

Poglejmo tiste, ki ne delajo, — še enkrat pravim: poglejmo jih; zakaj če jih samo poslušamo, o, potem imajo vedno čez glavo dela, nikedar se ne morejo odpočiti, še po noči ne. Če jih pa pogledamo, kaj vidimo? da rōke križem derže, da jim je življenje le igrača in da ne vedo, kaj se pravi delati. Njih delo je vmišljevanje novih oblek, sprehodi, obiski, veselice, gledališča, toplice, sploh vse, kar je dovoljeno še le po storjenem delu in le ob gotovih časih. Kljubu temu ali boljše rečeno ne redko ravno radi tega vedna bolezen, bodisi že resnična ali izmišljena; obojna je graje vredna, ta po svoji hinavščini, ona pa zato, ker pride po lastni krivdi — vsled lenobe. Zato bi svetovali: namesto z drago kupljenimi mazili naj bi si barvale meetne gospodične z delom svoja lica — to bo bolj po ceni in bolj zanesljivo, pa tudi bolj častno in Bogu dopadljivo.

Tako, to se razume samo po sebi, more le gospoda počenjati, ki od dolgega časa ne ve, kaj začeti; seveda ne vsa.

*) A. M. Weiss: Die Kunst zu leben X, 3.

to bi bilo krivično misliti, kaj pa še le zapisati kaj takega! Mej gospodo jih je namreč tudi ne malo, ki so prav pridni za delo, tako da bi si jih vbožniši smeli vzeti za zgled, zlasti taki, ki so sami krivi svojega uboštva. Taki gospodi vsa čast! Naj bodo prepričani, da jih bo delo storilo zadovoljne in srečne, zakaj tudi to je neka posebna lastnost dela, da dela človeka zadovoljnega, veselega.

Naj bo dovoljeno pisavcu teh verstic na tem mestu spomniti se svojega rajnega očeta. Bili so ves čas svojega življenja prav priden delavec, imeli so sè svojimi pičlimi dohodki preživljati obilno družino in preživeli so jo, seveda ne brez posebnih težav, ker so, brez pretiravanja bodi povedano, skoro noč in dan delali; pa pri vsem delu, pri vseh skerbeh so bili veseli, znali so se prav od serca smejati in tudi druge razveseliti s kako šaljivo besedo. Bili so tudi zdravi, in da ni prišla velika nepričakovana nesreča, živeli bi skoro gotovo še denes. Tako jih je pa Bog sredi dela poklical k sebi, in upam, da jih ni pustil brez plačila.

Ozrimo se pa tudi na veliko množino delavcev, ki niso veseli. Temu pa ni toliko delo samo na sebi krivo kaker druge okoliščine. Fabrike smo že spredaj omenili. Omenimo pa še neko okoliščino, ki gre tudi na račun fabrik: predrobno deljenje dela, ki more sčasoma vzeti delavcu vse veselje.

Da se bomo lažje razumeli, vzemimo za zgled mojškre, ali kaker se po novo pravi šivilje. Recimo, da bi se dogovorile vse mojškre ljubljanskega mesta mej seboj takole: najele si bomo veliko dvorano, kjer bo za vse dovolj prostora; delale pa ne bomo več tako kaker do zdaj, ko je navadno vsaka sama delala cele obleke, ampak razdelile si bomo delo tako, da bo ena samo merila, druga vrezavala, tretja niti vdevala, četrta šivala itd.

Vprašam vas, ali bi ne bilo to dolgočasno? Mislite si tisto, ki bi celi dan, ali celo vse svoje življenje samo niti vdevala! Kako bi moralo to dolgočasno biti! Veselja bi pri takem delu pač nihče ne mogel imeti. Nasproti pa, če mojškra celo obleko sama naredi, ima prijetno različnost mej delom, zlasti pa jo mora veseliti, ko je obleka gotova in ko lahko, ne brez veselega ponosa, reče: sama sem jo naredila in lepo sem jo naredila, Bog bodi zahvaljen!

V fabrikah pa, žal, le preveč na to gledajo, da se dela, koliker se da hitro, in zato vsako delo razdele na drobne kose mej veliko delavcev, ki se potem dolgočasijo. Zoper pametno deljenje dela kajpada ne bo nihče, ali s tako drobnarijo bo težko kedo zadovoljen, skoro da se je bo vsak nerad lotil in, če se je bo, veselja pri tem ne bo mogel imeti.

To je že tako v človeški naravi, da hrepcni le po celotnem. Poglejte otroka, kedar se igra in hišice dela! Vse sam naredi: zidar je, ko dela stene, mizar je, ko dela vrata, naredi sam streho in okna. Če bi mu kedo drugi hotel tudi boljše narediti, bi mu otrok ne pustil, on hoče vse sam zdelati — čemu potem velikim ljudem delo tako drobiti, da se jim vzame vse veselje?

Sedanji čas pa nosi na sebi še neko hujšo krivdo: vzel je delavcu veselje do dela, ker mu je vzel vero v večno življenje, vero na plačilo za vsa naša dobra dela po smerti.

Delo je namreč, kakor je bilo že v začetku rečeno, koristno tudi v oziru na večnost; ali brez dvojbe le tistemu, ki na večnost veruje. Takega bo delo obvarovalo mnogo hudega: delaven človek ne bo imel, vsaj ne pogosto, posebno hudih skušnjav; kedar jih bo pa imel, tedaj mu bo poleg molitve zlasti tudi delo izversten pripomoček zoper nje in tako tudi zoper greh. Kedor se pa lenobi vda, ta ne bo imel v sebi nobene terdne opore zoper skušnjave, zakaj lenoba je gnezdo za vse verste grehov.

Delo nadalje, pa naj si bo še tako nizko, ako je opravljeno iz dobrega namena in darovano Bogu, koristi našim dušam ter nas dela podobne našemu Stvarniku, ki vedno dela. Kako naj pa delavec daruje svoje delo Bogu, ako več ne veruje vanj?! Zato je pa vse njegovo delo v tem oziru zgubljeno. Kar ima še od dela, to dobi telo, duša ne dobi nič. Kako življenje je pa to, ko mora duša le stradati? Ali je to sploh še življenje, ko je boljši del v človeku mertev? To je hiranje, vmiranje, to je jetika, hujša kakor tista, ki iščejo zdravniki že toliko časa zdravila za njo, zakaj ta more le telo umoriti, ona pa dušo, dostikrat s telesom vred.

Pomislite: ali je mogoča prava zadovoljnost tam, kjer se o Bogu noče nič vedeti, kjer je ta zemlja vse, ta zemlja, ki jo obdelujemo v potu svojega obraza, pa mnogokrat zastoni.

Gorje zato tistim, ki so vmorili v delavcih vse višje čute, ki so jim vzeli vero v Boga, bodisi z besedo, bodisi sè spisi ali pa sè slabim zgledom, gorje jim, boljše bi jim bilo, da bi ne bili nikedar rojeni!

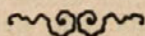
Ljudi pohujševati, to je lahko, pa nazaj na pravo pot jih spravljati, to je silno težko, dostikrat celo nemogoče.

Namesto da delavci poslušajo take zapeljivce, ki jim obe-tajo vso časno srečo, ketere pa še sami nimajo in je niti prav-ne poznajo, poleg tega jih pa še upanja na večno srečo oro-pajo, namesto na te naj bi se ozirali rajši na zgled našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je bil do svojega 30. leta priprost tesar, kaker beremo v svetem evangeliju. Zgodilo se je nam-reč, da je prišel, ko je že očitno učil, v svoj domači kraj, v Nazaret. „In kedar je prišla sobota“, tako stoji zapisano pri sv. Marku, „je začel v shodnici učiti, in veliko poslušajočih se je zavzelo nad njegovim ukom, in so rekli: „Odkod ima vse to? In kakšna modrost mu je dana, in kakšni čudeži, ki se po njegovih rokah delajo? Ali ni ta tesar, sin Marijin?“ 6, 2. 3.

Vidite torej, preprost tesar je bil naš Gospod. Z delom svojih rok si je služil vsakdanji kruh. In ko je začel učiti, si ni najel kake imenitne dvorane, kjer bi nastopal ob gotovih urah ko kak širokoustni učenlk, ne! Brez lastnega stanovanja je bil in ni imel kam glave nasloniti, hodil je od kraja do kraja in si sam iskal poslušavcev in jih učil z veliko vnemo in po-terpežljivostjo. Ko je že ves utrujen, glejte, se vender še lju-beznivo igra z nedolžnimi otročiči — to je delavec vsem dru-gim v zgled! K Njemu naj bi se šel današnji svet učiti, potem ne bo manjkalo dobrih delavcev, ki bodo sebi in svojim go-spodarjem v veselje, delavcev, ki se bodo znali tudi sredi dela in napora sladko smejati.

Obernite torej, ljubi delavci, svoj pogled navzgor, ozrite se v tistega, ki je delo z lastnim zgledom posvetil, on bo po-svetil tudi vas v vašem delu in vam dal časno in večno srečo.

P. V. K.

Bl. Bernardin Feljterski.

P. B.

II. Poglavje.

Poklic. — Vstop v red.
1456 — 1457.

Zakaj tolika živahnost po ulicah padovanskih v postnem času leta 1456? Sloveč pridigar, pater Jakob Marški, je pridigoval tedaj v stolnici.

V srednjem veku je ljudstvo, ker je bilo verno, rado hodilo poslušat duhovnika in voljno je sprejemalo njegovo besedo. Dandanašnji v mnogih krajih ni več tako. Nevernost se ponekod polašča tudi priprostega ljudstva, zlasti delavca. Mnogi več dajo na svoj časnik, kaker pa na veljavo duhovnikovo. Neštevilni predsodki odvrtaajo od kerščanskih lec.

Imel je pa pater Jakob Marški več lastnosti, ki so spravile celo mesto na noge: sila njegove zgovornosti, svetost njegovega življenja, sloves njegovih čudežev in, ne malo, tudi red, h kateremu je pripadal.

Bil je frančiškan, ud družine, katero je sv. Frančišek, asiški vbožec, v življenje poklical. In Padova je bila temu redu močno naklonjena zavoljo posebne zveze; zakaj najslavniši sin sv. Frančiška, sv. Anton, je tam vmerl in našel svoj grob. Poljudnost njegova pa je rastla od stoletja do stoletja. Še dandanašnji ga imenujejo samo „Svetnika“ in v vseh ulicah najdeš napis: „Al Santo“, ulica, pot k Svetniku, kaker da bi ne poznali v tem mestu nobenega drugega svetnika!

Vsak sin sv. Frančiška si je bil svesti, da najde v Padovi ko pridigar naklonjene poslušavce. Ako pa je šel pred njim sloves, kaker pri Jakobu Marškem, tedaj je zbudil pravo in resnično navdušenje. Sicer pa se je slično godilo tudi drugod v Italiji. In to ji je bilo le v korist skozi vse petnajsto stoletje. Najprej je poslušala sv. Bernardina Sijenskega, ki je vmerl l. 1444. Dva njegovih učencev, sv. Janez Kapistranski in bl. Gabrielj Ferretti, sta dokončala tek svojegn apostoljskega življenja v prav tistem letu 1456, ko je sv. Jakob Marški prišel pridigovat v Padovo. Ta, poslednji, je tedaj stal na verhuncu

svoje slave. Oživiljal ga je še mladeniški ogenj, dasi je štel že štiri in šestdeset let, in živel je res še do l. 1477. In ko je zginil s pozorišča, so drugi svetniki iz frančiškanskega reda stopili na njegovo mesto. Poleg bl. Bernardina Feljterskega sta bl. Sikst Milanski in Angelj Kjavaški (Chiavasso) cvet svetosti na serafinskem drevesu podaljšala do konca petnajstega stoletja.

Ti veliki misijonarji, potujoči križem Italije, niso pustili ljudstvu časa, da bi se bilo v versko brezbriznost ali mlačnost zazibalo. Prišli so kaker prijатели, ki se po domače pogovarjajo o najvažnejših zadevah; ta prijaznost je pridobivala duše. Ako bi bil pridigar breztelesen, zgubil bi bil vso pridigarsko moč. Tako pa se jim je prikupila z osebo resnica, ki so jo označevali. Bili so ostri ali vendar tudi mili v nauku, prav taki kaker si jih je ljudstvo želelo. Odtod njih vpliv. Njih besedi se je skoraj nemogoče bilo vstavljati.

Navedimo čertico o sv. Jakobu Marškem. Pridigal je nekega dne v Milanu o spreobrnjenju in spokoritvi sv. Magdalene. Iz radovednosti je prišlo pridigo poslušat tudi šest in trideset očitnih grešnic. Naenkrat se zasliši sredi pridige glasen jok. Berž po pridigi pa so šle tiste slaboglasne ženske in se vergle svetniku k nogam, proseč ga, naj jim pomaga, naj jih otme iz njih žalostne osode. Svetnik izprosi od vsmiljenih poslušavcev potrebnih dot, odpre tem vbogim hčeram vrata nekega samostana ter spremeni očitne grešnice v goreče re-dovnice.

Zdaj pa, ako so pridige svetnikove tolik sad obrodile pri poslušavcih, ki so prišli v cerkev kaker v kako gledališče, kakšen zveličaven vtisek so čutile še le pravične, nepokvarjene in odkrite duše, ki so prišle k nogam svetnikovim, da bi se spodbudile k pobožnosti?!

Le pobožnost je k pridigam sv. Jakoba Marškega vodila Martina Tomitani. Bil je izmej njegovih najstanovitnejših poslušavcev. Vsaka svetnikova beseda je v mladeničevo dušo globoko segla. V tem času se je dogodilo, da je Poco, njegov profesor v Feljtrah, tako nesrečno z neke terase padel, da se je vbil, star komaj štiri in trideset let. Malo zatem je nekemu drugemu profesorju istih let, ki je bil kljub svoji mladosti že slavno znana oseba, nagla smert pretergala nit življenja. Imenoval se je Romanello. V zreli dobi pa je vmerl najimenitnejši pravni svetnik na vseučilišču, Janez Decokis (De-Zocchis).

Po vsem tem je Martin začel gledati svet z drugimi očmi. Doslej je mislil hoditi pot svojih učiteljev, hoditi po njih stopinjah do slave. All iz predčasnih in naglih smerti je spoznal praznost in ničemernost posvetne slave. Truditi se za svet se mu zdi zdaj neumnost. Goreče moli in prosi Boga, da bi mu dal spoznati svojo sveto voljo, in po nji vravnati svojo prihodnjost. Tako poteče nekaj časa. Necega dne pa gre in obiše stolnegu pridigarja, sv. Jakoba Marškega. Razodene mu, da je sklenil vstopiti v red manjših bratov.

Kedor vstopi in kedor vsprejema v samostan, se nima prenagliti. Treba prej dobro preiskati poklic. Sv. Jakob Marški, da mladeniču rok, v katerem naj stvar še resneje prevdari. Svetnik sam pa je ta čas porabil za poizvedovanje. Od vseh strani dobi najboljša spričala o mladeniču kaker o njegovih stariših.

Poteče rok in k svetniku pride zopet mladenič. Svetnik mu navidez sè vso resnobo odgovarja, da naj ne vstopi v red, ker njemu, ki je iz boljše hiše ter vajen na razne vgodnosti in verhu tega še šibke postave, nikaker ne bo vgajalo ostro redovno življenje manjših bratov; zbolel bo in prezgodaj podlegel. Ali mladenič odverne: „Jaz ne menim skerbeti za zdravje in dolgo življenje. Jaz hočem nasprotno, vstopiti v samostan, da se pripravim na smert. Ako pride ta malo prej, kaj za to?“

Na ta odgovor sv. Jakob Marški Martina Tomitanija prišerčno objame in dan 14. maja mu odloči za preoblečenje.

Preoblekel ga je potem svetnik sam, davši mu ime svojega učitelja in prijatelja, ki je imel kmalu (24. maja 1450) slovesno razglašen biti za svetnika.

Še isti dan, dan preoblečenja, je novi brat Bernardin šel iz mesta v samostan sv. Uršule, da tam začne svoj novicijat. To vam je bil skrajno siromašen samostan, prav primeren, da se je poklic postavil na poskušnjo. Pogrešal je vsega. Pohišstvo od drugih samostanov zaverženo orodje. Hrana preprosta, malo okusna. Edino dobro je bilo, da je pater magister, učitelj novicev, pater Anton Karavaški (Caravaggio), zelo pobožen, razumen in moder mož, kos bil svoji nalogi. Važna je ta služba. Magister mora novice vpeljati v redovno življenje, pripravne storiti za vsako žrtev, ki jo vtegne terjati redovni poklic; mora jim sleči starega človeka in jih nekako res duhovno prenoviti.

Pri bratu Bernardinu, kaker je pater maglster kmalu opazil, je bilo treba pred vsem strast za učenje zatreti ter ga privaditi globoki ponižnosti. Nalagal mu je zato izključno le ročna, zanj poniževavna in težka dela. Ne le da je, kar delajo vsi frančiškanski novici, pometal po samostanu, vmival posodo, stregel pri mizi, kratko, opravljal v sili vsa domača dela, bil je po verhu še prideljen vertnarju za pomočnika. Kopati je moral, nositi vodo, zalivati itd, V plačilo za svojo pridnost, ko vertnarski pomočnik, je dobil krepke roke. Preveč nežnim novicem jih je pozneje semtertje pokazal, da bi jih oserčil.

„Vseučiliščnik, pa taka opravila! Ta je preneumna. Čemu to?“ — poreče kedo.

Na prvi pogled se res zdi tako; ali resnica ostane, da je najbolj potrebna reč na svetu berzda. Kaj boš s konjem, naj bo še tako močen in lep, ako ga ni mogoče berzdati. Človek je, rekel bi, ta konj. Veliko duševno in telesno moč ima. Ali berzde mu treba — zoper strasti, slaba nagnjenja. Berzdati sam sebe mora; le tedaj bo koristen ud človeštva.

In kako modro je storil pater magister, da je brata Bernardina odločil za vertnarja! Ljubezen do učenja je bila njegova poglavitna, edina strast. Veča je bila kaker ljubezen do igre, do odpočitka, spanja — vodila bi ga bila v častilakomnost, ošabnost. Neurejena je bila ta strast. Zato so Bernardinu vzeli knjige, napravili so ga rokodelca, delavca. Ko se bo strast polegla, lahko se mu dado zopet knjige. Brez strahu mu bodo predstojniki dali v tej reči več, da, celo prostost.

Običajno se novicem ne dovoljuje občevanje sè svetom. Čas novicijata je čas samote. Nikaker ni samote eno leto preveč, da se duh znebi vseh nevarnih spominov, in da se volja v svetih sklepkih vterdi. Ali brat Bernardin je bil posebna osebnost. Njegov magister je sprevidel, da ga nima oprostiti od nobene poskušnje. Zato se ni pomišljal, poslati ga na biro po cellem mestu Padovi, le naj se do dobrega vterdi v ponižnosti. Vbogi mladenič je moral prehoditi vse ulice, terkati od vrat do vrat, proseč semtertje pri prejšnjih profesorjih in nekedašnjih součencih, ki so ga zavidali zavoljo lepih vspehov. V rašasti in zakerpani halji; bosonog, z malho na herbtu je prosil kruha iz ljubezni do Boga. V jeseni je malho zamenjal z brento. Tudi na vinsko biro je šel.

Serčen novic se poniževanj beračenja ni sramoval, podvergel se mu mu je, kaker prej trudu ročnega dela.

Navadno je začetek redovnega življenja oslajen od čutne gorečnosti. Semtertje pa Bog notranjo tolažbo odvzame, prepušti ga nadležnim skušnjavam. Tudi br. Bernardin ni ostal brez njih. Sovražnik vsega dobrega ga je strašil z ostrostjo redovnega življenja. Bernardin pa je ponižno odkril svojemu patru magistru vse te dvojbe in odločno je pristavil z junaško serčnostjo: Pater, ako bi se dal kedaj premotiti slabosti in bi v skušnjave privolil, da bi hotel red zapustiti, prošim vas, primate me in privedite me k pameti“.

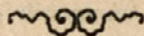
Tako se je br. Bernardin oborožil zoper vse skušnjave da bi postal nezvest milosti poklica.

Naj h koncu omenimo še lepo zmago.

Bernardiu je vstopil mej manjše brate, ne da bi bil prosil dovoljenja; samo naznanil je starišem svoj korak. Donat Tomitani, veren mož, je cenil redovni poklic, in se zato pri tem sporočilu ni razserdil. Ali pričakoval kaj tacega ni. Zato se enkrat napoti v Padovo, da se prepriča, je li sinov poklic res božje delo.

Razni pisavci slikajo prizor mej očetom in sinom. Nam se to ne zdi potrebno. Vsak umen bravec si lahko misli, kakšne vsebine je bil ta razgovor.

Za Donata je bil tedaj sinov vstop v red žertev. Pozneje v svoji starosti je pa smehljaje večkrat rekel: „Storil sem, kaker Zahej. Bog mi je dal deset otrok. Polovico sem jih dal njemu. Dostaviti je: v samostan.

Iz ljubljanske moške skupščine III. reda.

V kroniki ljubljanskega tretjega reda iščemo zastonj družega tako znamenitega in ob enem tako častnega dne kaker je hil letos za nas praznik razglašenja Gospodovega.

Milostivi knezoškof Anton Bonaventura Jeglič so namreč ta dan počastili naš sestanek sè svojim obiskom.

Ni mi sicer namen opisovati vse te slavnosti; vendar naj mi bo dovoljeno iz govora našega višjega pastirja navesti nekoliko misli, ki bodo koristile tudi bravcem „Cvetja“.

Tretji red, so djali škof, ni sicer tako neobhodno potreben k zveličanju, kaker sv. kerst, vendar je pa tudi dandanašnji silno koristen tako za posameznika, kaker za vso človeško družbo.

Tretji red nas dela namreč bolj stanovitne. Ko smo vstopili v ta red, smo obljubili in se zavezali živeti po Božjih zapovedih. Kar pa človek terdno sklene, navadno bolj zvesto derži in spoinuje, kaker kar zveršuje le bolj iz navade.

Tretji red vzbuja v nas skerb za večnost. V tem redu se goji molitev, ki nas odteguje od sveta, da ne obračamo svojih misli zgolj na posvetne, časne reči, v nemar puščajoč svoj dušni blagor.

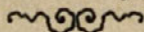
Dalje nas sv. obhajilo, katero smo zavezani pogosto prejemati, jači, da premagamo bojazen in napačni sram pred ljudmi ter serčno in brez strahu stopamo mej svet za dobro stvar. In to je pravo! Hudobneži naj se skrivajo in sramujejo svojega zlobnega početja, ne pa mi svojega dobrega prizadevanja.

Shodi in sestanki nas navdušujejo, da ne postanemo mlačni in ne oterpnemo. Kaker se peč vhladi, ako se ne kuri v nji, tako omerzne duša, ako ne dobiva v dobrih mislih vedno novih moči.

Ako je tako vrejeno vse naše življenje in mišljenje, bomo iskali le dostojnega razvedrila, deržali pravo mero v jedi in pijači. Dajali bomo pa tudi z našim življenjem kot gospodarji, in poglavarji družin, dober zgled ne le svojim domačim, temuč tudi celi občini, ter se zavedali svojih dolžnosti kot kristjani tudi v javnem, političnem življenji.

Za te jako pomenljive besede, ki so nam globoko segle v serca, se je naposled v imenu vseh bratov v vznesenih besedah zahvalil gospod tovarnar Karol Pollak, ki je primerjal škofa napram tretjerednikom pastirju, ki pozna svoje ovce po imenu. Mi hočemo biti poslušne ovce, hočemo biti pa tudi vojščaki ter se bojevati proti sovražniku ccrkve Kristusove. Z orožjem molitve hočemo stati v prvih verstah in zvesto vstrajati na svojem mestu, da povernemo svojemu dobremu višjemu pastirju vsaj nekoliko skerb in trud, ki ga tvega za naš večni blagor.

Prav kot so storili sv. modri z Jutrovega Jezusu, hočemo tudi mi v dar prinesiti svojemu ljubljenuemu škofu: kadilo — molitve, miro — vdanosti in zlato — ljubezni naših serc! K. P.

Iz Kamnika.

Povejmo najprej kaj o lanski slovesnosti sedemstoletnice našega prvega reda sv. Frančiška. Kaker po drugih samostanih naše redovne okrajine, tako smo tudi pri nas v Kamniku obhajali to izredno slovesnost. Odločila sta se za to dva dneva pred praznikom sv. Frančiška in pa praznik sam. Vsak dan je bila v ta namen pridiga in slovesna sv. maša, popoldne pa večernice.

Vdeleževalo se je lepoštevilno vernikov, zlasti tretjerednikov, ter prejelo tudi sv. zakramente.

V trajen spomin te 700letnice pa se je postavil v naši cerkvi nov kamenit oltar, namestu starega oltarja križanega zveličarja. Kaker vidiš, dragi bravec, na podobi, ki

smo jo oskerbeli, je to oltar sv.

Frančiška, pa ob enem vender tudi oltar križanega zveličarja, ker kaže v glavni podobi, posneti po znani sliki slavnega španskega slikarja Murilja, zveličarja, kako s križa z eno roko objemlje sv. Frančiška.

Vsak oltar mora biti da se sme na njem opravljati najsvejtejša daritev, posve-

čen, in posvetiti ga sme škof ali, se škofovim dovoljenjem opat. Naš stari oltar je bil posvetil, kaker priča pismo, ki se je našlo pri sv. ostankih (relikvijah), ko se je razderl, za tiški opat Anton de Gallenfels, in sicer dne 9. avgusta 1715. Novi oltar se ima posvetiti sv. očetu Frančišku Asiškemu.

Novi oltar je delo slovečega mojstra g. Feliksa Tomana v Ljubljani. Sestavljen je iz raznega marmorja v romanskeu (renesanškem) slogu. Glavna podoba, sv. Frančišek, ki ga Jezus na križu viseč objemlje, je umetniško relieвно (t. j. izstopajoče) delo iz lesa, ki ga je izrezal gosp. J. Pengov v Ljubljani. Da

ga bravci natančnije morejo videti, smo oskerbeli zanj posebno sliko. Ravno tako tudi posebni sliki kipov sv. Ludovika in sv. Elizabete, patrona in patrone tretjega reda, ob straneh oltarja. Ta dva kipa je zelo fino iz cementa izdelal domači kipar g. Fr. Tončič.

Ves oltar je torej frančiškanski in posebej tretjeredni. Tretjeredniki

bu, Šenčurju, Domžalah, Zg. Tuhinju, Špitaliču, Št. Jakobu ob Savi; želeli bi jih bilo še nekoliko.

Kako je bila pri nas organizacija potrebna, se vidi iz tega, ker se je po prizadevanju odbornice dokazalo, da je že 128 udov mertvih, ki ni njih smerti nihče naznanil vodstvu. In to

naše skupščine ga smejo po pravici imenovati svoj oltar tudi zato, ker se je postavil zlasti z njih prostovoljnimi doneski in darovi nekaterih drugih dobrotnikov.

Naša skupščina se je ustanovila l. 1861. Še tisto leto je bilo sprejetih čez 200 udov.

Zdaj šteje skupščina okoli 3000 bratov in sester. Podružnice ima v Vodica, Do-

najberž še niso vsi. Ker mnogi udje, zlasti posli, svoje bivanje menjajo, je umevno, da se za marisketerega ne ve, kje je, in ali je živ ali mertev. Zato bo dobro, da se vpelje dolžnost, da se naj vsaki ud, ki v kakem oddaljenem kraju živi, vsako leto, če ne osebno, pa vsaj pismeno oglasi vodju, vsako spremembo kraja berž naznani in v bolezni naroči zanesljivemu človeku, da naj dan njegove smerti brez odlašanja na znanje da predstojništvu njegove skupščine.

Saj je le tako mogoče, da se pri shodu tudi njegovo ime naznani bratom in sestram skupščine, da zanj opravijo v vodilu v predpisane molitve, in da se po „Cvetju“ v molitev pri-

tudi mej redovnimi brati, k temu pa ima ravno organizacija in mejsebojno spoznanje tretjerednikov pripomoči, k čemer daj ljubi Bog svoj blagoslov!

25. januarija 1910.

P. Ananija Vračko,
vodja skupščine III. reda v Kamniku.

poroči tudi bratom in sestram drugih skupščin našega slovenskega tretjega reda. Že v stari zavezi pravi sv. pismo: „Sveta in zveličavna je misel za mertve moliti, da bodo grehov rešeni“. 2. Mak. 12, 46. Če to velja sploh, velja tolikanj bolj, ko nam vmerje brat ali sestra, ki smo jih ljubili ali ljubiti imeli v življenju. Da se ta ljubezen vzgoji

Leto 1909 v skupščini sveto-trojiški.

V lanskem letnem poročilu tretjeredniške skupščine sveto-trojiške se je reklo, da leto 1908, če tudi jubilejno leto, za skupščino sveto-trojiško ni bilo posebno srečno. — Leto 1909 pa se mora imenovati blagoslovljeno leto.

S tem, da si je skupščina oskerbela svoj križ in svoje bandero, ter so udje začeli nositi ob shodih in pri drugih tretjeredniških slovesnostih posebne znake, je stopil pri Sv. Trojici tretji red na dan. Sedaj se ob vsakem shodu in pri drugih tretjeredniških slavnostih izpostavi v cerkvi tretjeredniški križ in bandero. Tudi pri pogrebu enega tretjerednika se je že oboje videlo. Letos, na praznik presv. Rešnjega Telesa bodo tretjeredniki pri Sv. Trojici prvič nastopili za-se v procesiji. Da so udje veseli, ako se III. red tudi na zunaj pokaže, priča velika radovoljnost, s katero so prispevali za križ in bandero (blizu 1600 K) ter pokupili nad 5000 svetinje III. reda.

Sprejetih je bilo lansko leto v celi skupščini 478 novih udov, umerlo jih je okoli 109. — Pri Sv. Trojici se jih je dalo vpisati: 100; pri Sv. Lenartu pri V. N. ob času misijona in vizitacije III. r. od 7—14. sušca: 60; na pomoči pri Sv. Juriju v Sl. g. 4. malega travna: 2; na vizitaciji pri Sv. Tomažu blizu Ormoža 1. in 2. velikega travna: 21; na vizitaciji pri Kapeli 9. velikega travna: 10; na vizitaciji pri Sv. Petru pri Radgoni 4. malega serpana: 12; na vizitaciji v Belatincih na Ogerskem 7. in 8. malega serpana: 149; na vizitaciji 18. vel. serpana ter pozneje ob priliki misijona v Vurbergu: 18; na vizitaciji pri Sv. Boljfanku v Slov. gor. 12. grudna: 27; pri Sv. Lovrencu v Sl. gor. od tamkajšnjega g. župnika: 33, pri Sv. Sebastijanu na Ogerskem: 6.

Na Ogerskem se je veršila lani prvič vizitacija III. reda. Ogerski Slovenci so najbolj goreči tretjeredniki. Akoravno imajo 8—10 ur daleč k Sv. Trojici, vendar po leti pridno prihajajo k mesečnim shodom. Posebno veseli so bili, ko je voditelj III. reda lani sam k njim prišel. V Belatincih, kjer se je veršila vizitacija, je prav lepa in velika cerkev, morda večja ko sveto-trojiška. Ob času vizitacije je bila prenapolnjena, kaker pri Sv. Trojici ob romarskih shodih. Menda še noben frančiškan do tedaj ni tje prišel. Duhovno življenje tretjerednikov je v Bela-

tincih lepo razvito; vsakdanjih obhajil je mnogo; škoda, da primanjkuje slovenskih duhovnikov.

Pri Sv. Trojici so se tudi lansko leto veršili shodi vsak mesec ob obilni vdeležbi. V govorih se ni samo III. red povelečeval, kakor terdijo nasprotniki, da to voditelji III. reda in „Cvetje“ navadno delajo, marveč skozi celo leto se je slišal glas: „Prosim vas tedaj, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani“, (Prim. besede sv. Pavla do Efež.) Opominjali so se torej tretjeredniki na dolžnosti, ketere imajo kot taki.

Za mesečne shode so pri Sv. Trojici določeni sledeči dnevi: januarija: Novo leto — februarija: Svečnica — marca: Sv. Jožef — aprila: Bela nedelja — maja: Vnebohod Gospod — junija: Sv. Peter in Pavel — julija: Škapulirska nedelja — avgusta: Vnebovzetje Marijino — septembra: Rojstvo Marijino — oktobra: Rožnovenska nedelja — novembra: Nedelja po spominu vseh vernih duš. — decembra: Brezmadežno Spočetje D. M.

Za naprej bodo tretjeredniki pri Sv. Trojici dobivali vesoljno odvezo ob vsakem shodu; papežev blagoslov pa na praznik sv. Jožefa, v nedeljo po prazniku presv. Serca Jezusovega (ob priliki posvetitve III. reda Sercu Jez.), na praznik apost. Petra in Pavla, na Škapulirsko nedeljo, na praznik sv. Štefana in Janeza ev. (ob priliki štirideseturne molitve).

Lansko leto so dobivali tretjeredniki vesoljno odvezo in papežev blagoslov ob določenih dnevih. — Na praznika glavnih tretjeredniških patronov sv. Ludovika in sv. Elizabete so imeli tretjeredniki pri Sv. Trojici slovesno levitirano službo božjo ter skupno sv. obhajilo, keterega se je posebno tudi veliko moških tretjerednikov od blizu in daleč vdeležilo. — Ob priliki sedemstoletnice vstanovljenja I. reda od 25—27 decembra je bila za tretjerednike posebna pridiga na praznik sv. Štefana popoldne.

Iz navadne tretjeredniške blagajne se je lani porabilo: za upravo III. r. 26 K 07 v.; ubogi so dobili 165 K 90 v.; za sv. maše ter povelečevanje službe božje se je izdalo 115 K 40 v.; za knjižnico III. reda 105 K 32 v.; k nakupovanju križa, bandera itd. se je prispelo 72 K.

Knjižnica III. reda se je pomnožila za blizu 100 knjig; izposodilo se jih je lansko leto nad 1000.

P. Simon Čurin
vodja svetotrojiške skupšine.

Iz mariborske skupščine III. reda sv. Frančiška.

V 25. tečaju „Cvetja“ (1908) na straneh 151. 152. in v 26. tečaju (1909) na strani 91. se je poročalo o organizaciji in o stanju mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška za župnije: stolno, frančiškansko in Sv. Magdalene. Te tri župnije skupaj tvorijo eno organizirano skupščino za moške in za ženske razdeljeno v 8 okrajev, ki se večinoma s političnimi okraji strinjajo. Tako je n. pr. I. mestni okraj, znotranje mesto, ob enem I. okraj skupščine 3. reda, II. mestni okraj, graško predmestje, ob enem tudi II. okraj skupščine 3. reda in ravno tako III. IV. in V. mestni okraj. VI. tretjeredni okraj je okoliška občina Studenci (Brunndorf), VII. in VIII. tretjeredni okraj, okoliške občine Leitersberg in Karčevina. Le samo V. mestnemu okraju — Magdalensko predmestje — so pridružene okoliške občine: Pobrežje, Tezen, Radvanje in Nova vas, ki v tretjeredni skupini tvorijo skupaj V. okraj. To se je tako razdelilo zato, da se tretjeredniki, ki v mestu večkrat stanovanje spremenijo in in so vajeni na politično razdelitev, lažje spoznajo, ako se iz enega okraja v drugega preselijo. Vsak tretjeredni okraj zastopa svetovavec oziroma svetovavka. A število udov 3. reda ni v vseh okrajih enako veliko. V ženski skupščini štejeta I. in II. okraj vsak čez 200 udov. Ena svetovavka ne more tolikega števila zadostno nadzorovati. Zategadelj so se po potrebi skoraj vsi tretjeredni okraji še razdelili v skupine (Gruppe). Na čelu skupine je „pomočnica“ t. j. pomočnica svetovavke. Tako ima n. nr. svetovavka II. okraja 10 pomočnic in vsaka pomočnica nadzoruje 20 do 40 udov. Na kapelici sv. Frančiška poleg žagrada je napisano vse predstojništvo po okrajih in skupinah in sicer tako-le:

Tretji red sv. Frančiška Asiškega.
Moška skupščina.

Predstojništvo: I. Ravnatelj: **P. Filip Benicij**. — II. Predstojnik: **Matevž Rajšp**, nadučitelj v p. stanuje v Fabriksgasse 21. — III. Namestnik; **Jakob Nedelko**, mežnar, stanuje v Fabriksgasse 2. — IV. Svetovavci: I. Okraj:

Znotranje mesto, svetovavec: **Jožet Macuh** krojaški mojster, stanuje: Domgasse 5. II. Okraj: Graško predmestje, svetovavec **Jožef Družovec** hišni posestnik, stanuje: Humboldt-gasse 10. III. Okraj: Meljsko predmestje, svetovavec **Jožef Šerbela** delavec, stanuje Nagystrasse 11. IV. Okraj: Koroško predmestje, svetovavec: **Franc Weber** hišni posestnik, stanuje Anzengrubergasse 7. V. Okraj: Magdalensko predmestje — Pobrežje — Tezen — Radvanje — Nova vas, svetovavec: **Anton Pinter**, železniški čuvaj v pokoju, stanuje: Poberscherstrasse 9. VI. Okraj: Studenci, svetovavec: **Matevž Zupančič**, hišni posestnik, stanuje: Bezirksstrasse 47. VII. Okraj: Karčevina, svetovavec: **Franc Sagar**, delavec, stanuje: Karčevina 122. VIII. Okraj: Leitersberg svetovavec: **Janez Dervanjšek**, delavec, stanuje: Tegetthoffstrasse 42.

Vsak tretjerednik naj spremembo svojega bivališča takoj naznani svetovavcu tistega okraja, v katerem je do sedaj stanoval. Svetovavec pa to spremembo naznani ravnatelju.

Tudi neposredno pri predstojniku v Fabriksgasse števil. 21, ali pa pri njegovem namestniku v Fabriksgasse števil. 2 se zamore sprememba bivališča naznaniti, če je to komu v polajšanje.

Tretji red sv. Frančiška Asiškega.

Ženska skupščina.

Predstojništvo: I. Ravnatelj: **P. Filip Benicij**. II. Predstojnica ali mati: **Marija Štupca**, učiteljeva vdova, stanuje v Elisabethstrasse 11. — III. Namestnica: **Frančiška Gleinzer**, šivilja, stanuje: Tegetthoffstrasse 6. IV. Svetovavke in pomočnice:

I. Okraj: Znotranje mesto, svetovavka: **Alojzija Fuchs**, poštnega uradnika žena, stanuje: Domplatz 7.—1. skupina, obsega ulice: Brandisgasse. — Ferdinandstrasse. — Am Stadtparke. — Parkstrasse, westlich. — Tegetthoffplatz, westlich. Pomočnica: **Marija Caf**, vdova, zasebnica, stanuje Brandisgasse 3. — 2. skupina: Badgasse, westlich. — Grabengasse. — Freihausgasse. — Schlossergasse. — Allerheiligengasse. — Lederergasse. Pomočnica: **Elizabeta Sprach**, kuharica, stanuje: Postgasse 8. — 3. skupina: Kaiser-Josefstrasse.

— Bürgerstrasse. — Kaiserstrasse. — Schillerstrasse. Pomočnica: **Katarina Polegeg**, kuharica, stanuje: Schillerstrasse 4.—4. skupina: Burggasse. Pomočnica: **Marija Vreže**, kuharica, stanuje: Burggasse 2.—5. skupina: Buigplatz. — Brunngasse. — Postgasse. — Viktringhofgasse. — Webergasse. — Schwarzgasse. Pomočnica: **Elizabeta Sprach**, kuharica, stanuje: Postgasse 8.—6. skupina: Herrengasse. Pomočnica: **Terezija Žigert**, kuharica, stanuje: Herrengasse 56.—7. skupina: Domplatz. — Färbergasse. — Schulgasse. — Rathausplatz. — Apothekergasse. — Domgasse. Oskerbuje svetovavka sama: **Alojzija Fuchs**, Domplatz 7. — 8. skupina: Pfarrhofgasse. — Frauengasse. — Schmidergasse, östlich. — Casinogasse. — Theatergasse. — Wiesengasse. Pomočnica: **Antonija Čakš**, sobarica, stanuje: Casinogasse 4.—9. skupina: Hauptplatz. — Kärtnerstrasse 1—²¹₂₁. Pomočnica: **Ana Gsellmann**, kuharica, stanuje: Kärtnerstrasse 15. — 10. skupina: Draugasse. — Kaserngasse. — Kasernplatz. — Lendplatz. — Lendgasse östlich. — Schmidplatz, östlich. — Minoritengasse. — Seitzerhofgasse. — Flössergasse. — Fleischergasse. Pomočnica: **Antonija Galun**, kuharica, stanuje: Kaserngasse 6.

II. Okraj: Graško predmestje, svetovavka: **Antonija Štupca**, učiteljica, stanuje: Elisabethstrasse 11. — 1. skupina: Badgasse, östlich. — Nagystrasse. Pomočnica: **Julijana Stern**, hišna posestnica, stanuje: Nagystrasse 12.—2. skupina: Fabriksgasse. — Augasse. Pomočnica: **Marija Krenn**, hišna posestnica, stanuje: Augasse 10.—3. skupina: Blumengasse. — Kaiserfeldgasse. — Gerichtshofgasse. — Mariengasse. — Wildenrainergasse, — Quergasse. Pomočnica: **Jozefa Rošker**, perilja, stanuje: Blumengasse 8.—4. skupina: Mühlgasse. — Sackgasse. Pomočnica: **Jozefa Kosser**, hišna posestnica, stanuje: Mühlgasse 17.—5. skupina: Tegetthoffstrasse 1—²⁴₂₅. Pomočnica: **Karolina Partisch**, knjigovodjeva vdova, stanuje: Tegetthoffstrasse 18.—6. skupina: Tegetthoffstrasse ²⁴₂₇ do konca. — Mellingerstrasse 1—⁷₈. Pomočnica: **Zerezija Schiffko**, trafikantinja, stanuje: Tegetthoffstrasse 44.—7. skupina: Sofienplatz, östlich. — Tegetthoffplatz, östlich. — Parkstrasse, östlich. — Göthegasse. Pomočnica: **Viktorija Frohm**, stotnikova žena, stanuje: Parkstrasse 14.—8. skupina: Reisergasse. Pomočnica: **Marija Škofič**, postrežnica, stanuje: Reisergasse 3.—9. skupina:

Elisabethstrasse. — Bismarckstrasse. — Carnerigasse. — Koschineggstrasse, Pomočnica: **Antonija Keuc**, pismonoševa žena, stanuje: Elisabethstrasse 25.—19. skupina: Hammerlinggasse. — Tappeinerplatz. — Bahnhofgasse. — Wielandgasse, — Hilariusstrasse. Pomočnica: **Ana Schmidl**, nadsprevodnikova hči, stanuje: Bahnhofgasse 3.

III. Okraj: Predmestje Melje, svetovavka: **Jozefa Šerbela**, železn. del. žena, stanuje: Nagystrasse 11.—1. skupina: Humboldtgasse. — Kernstockgasse. — Khislgasse. — Kriehberggasse. — Maltesergasse. — Rosegggasse. — Wittenbauergasse. Pomočnica: **Marija Golob**, prodajalka, stanuje: Kriehberggasse 22.—2. skupina: Mellingerstrasse⁹₁₀ do konca: oskerbuje svetovavka sama: **Jozefa Šerbela**, Nagystrasse 11.—3. skupina: Gaswerkstrasse.—Landwehrgasse.—Puffgasse.—Radetzkygasse. — Schaffnergasse. — Schlachthofgasse. — Überfuhrstrasse. Pomočnica: **Terezija Marko**, kurjačeva žena, stanuje: Überfuhrstrasse 2.

IV. Okraj: Koroško predmestje, svetovavka: **Elizabeta Kočijaž**, prodajalka, stanuje: Kärntnerstrasse 5.—1. skupina: Anzengrubergasse. — Duchatschgasse. — Exerzierplatz. — Fischergasse. — Gamserstrasse. — Gartengasse. — Heugasse, — Kärntnerstrasse od ²⁴₂₈ do konca. — Franz Keilgasse. — Kloostergasse. — Langergasse. — Lendgasse, westlich. Lindengasse. — Mozartstrasse. — Ratzerhofgasse. — Sattlgasse. Schmiderergasse, westlich. Uferstrasse. — Schmidplatz, westlich. — Urbanigasse. — Volksgartenstrasse. — Weinbaugasse. — Hugo Wolfgasse. Oskerbuje svetovavka sama: **Elizabeta Kočijaž**, Kärntnerstrasse 5.—2. skupina: Zavod čistih šolskih sester. Pomočnica: **Zupanec Elizabeta**, organistinja, stanuje: Schmiderergasse 15.

V. Okraj: Magdalensko predmestje.—Pobrežje. — Tezen. — Radvanje. — Nova vas, svetovavka: **Helena Pinter**, železn. čuvaja žena, stanuje: Poberscherstrasse 9.—1. skupina: Magdalensko predmestje. Oskerbuje svetovavka sama: **Helena Pinter**, Poberscherstrasse 9.—2. skupina: Pobrežje. Pomočnica: **Marjeta Šerbela**, cestarjeva žena, stanuje: Zgornje Pobrežje 162.—3. skupina: Tezen. — Radvanje. — Nova vas. Pomočnica: **Apolonija Brauhard**, samica najemnica, stanuje: Spodnje Radvanje 37.

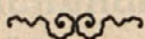
(Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo br. D a m i j a n A b r e m l a j i k 1. reda sv. Frančiška, † po kratki bolezni voan v voljo 19. svečana t. l. v Gorici pri vsmiljenih bratih; rajni udje III. reda skupščine mariborske: Jozefina Wellak in Franc Ploč iz Maribora, Lenart Kogelnik iz Breznega, Rozalija Koret in Jera Kozjak iz Ribnice (štaj.), Ana Turk od Sv. Janža na Dravskem polju, Barbara Rutar iz Ruš, Franc Rušnik iz Selnice, Jera Golob, Janez Blažej, Marija Rutar, Lucija Peteržinek in Jurij Peršon iz Puščave, Neža Lovina od Velike nedelje, Terezija Štingl od Sv. Ilja v Slov. gor., Katarina Jurkovič od Sv. Lovrenca v Puščavi, Helena Golob iz Leitersberga († v Vojniku), Terezija Poljak iz Svetinj; sveto-trojiške: Sv. Ana: Tirš Marija; Sv. Andraž: Baum Marija, Šalamun Jula, Šižko Kata; Sv. Anton: Vogrin Ivan, Vršič Marija; Sv. Benedikt: Vider Ana, Ploj Marija; Sv. Bolfank na Kogu: Blagovič Helena; Sv. Bolfank v Sl. g.: Braček Marija; Sv. Lenart v Sl. g.: Majcen Tereza; Sv. Lovrenc v Sl. g.: Rižnar Marija, Brglez Jozefa, Ljubec Ana; Mala Nedelja: Krajnc Janez; Šv. Peter pri Rodgoni: Poštuvan Jera, Kolarič Jera; Polenšak: veleč. g. Valenko Franc, župnik; Sv. Trojica: Lovrenčič Franc, Ploj Ana; Sv. Vrban: Firbas Ana; goriške: Marijana (Frančiška) Bavcon iz Pervarčine, Ana (Marija) Jug iz Volč; Katarina (Klara) Grbec iz Pevme, Marijana (Barbara) Kragelj iz Srednjega, Marijana (Magdalena) Marušič iz Opatjega sela, Anton (Frančišek) Jericijo iz Avč, Marija (Elizabeta) Cotič iz Sovodenj.

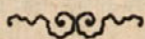
Nadalje priporoča M. T. svojo pokojno mater; M. U., tretjerednica iz Nove štifte, svojo bolno sestro, da bi ji Bog podelil zdravje, ker bi bila velika nesreča za nedorasle otročiče, ako bi prezgodaj izgubili mater; priporoča tudi njenega moža in otroke, dalje tudi svojo bolno mamico, da bi ji Bog polajšal bolečine in dal voljno poterpljenje; naposled priporoča sama sebe za božjo pomoč v mnogih težavah in nadlogah; J. S. priporoča duhovnika, ki si je po nesrečnem padcu nogo zlomil; neka tretjerednica v Dalmaciji se priporoča za razsvitljenje; neka tretjerednica na Štajerskem priporoča svojega že dolgo in zdaj zelo nevarno bolnega očeta za ljubo zdravje; Franc Bajt, tretjerednik, priporoča svojo že 4 leta bolno ženo za ljubo

zdravje, svoje otroke, da bi jih mogel kerščansko zrediti, in sam sebe za božjo pomoč v svojih dušnih zadregah.

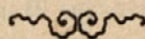
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: neka tretjerednica v Dalmaciji za pomoč v veliki potrebi; M. M. iz St. pri P. za pomoč v neki premoženjski zadevi; Karol Lenardič v Ameriki za mnogo vslišanih prošenj; Br. V. v Lj., da se mu je operacija na nogi srečno izešla; Marija Močnik za dobrote, ki jih je od Boga prejela; J. in K. Marinič za pomoč v večkratnih velikih stiskah.

Za kitajski misijon

so nadalje poslali k nam: g. Feliks Knižek, župni upravitelj na Sv. Gori (p. Vače pri Litiji: 4 K; Marija Klančnik (p. Rečica na Paki) za odkup kitajske deklice, ki se naj kersti na ime Marija: 30 K; neka tretjerednica (p. Sv. Križ, Cesta) za odkup kitajskega dečka, ki naj se kersti na ime Peter: 30 K; Marija Močnik 10 K (za najpotrebniši misijon).

Sveta gora pri Gorici.

Zgodovina te božje poti. Spisal Anton Červ, nekedar mašnik na Sv. Gori. Drugo izdanje z nekimi premembami in dodatki. V Gorici 1909. Tiskala „Narodna Tiskarna“.

To je naslov nove knjižice, ki bodi v prijeten spomin vsem, ki so to sloveče svetišče kedaj obiskali, in v koristen poduk tistim, ki hočejo to sčasoma storiti. Priporočamo to knjižico našemu vernemu slovenskemu ljudstvu tudi posebno zato, ker je čisti dobiček namenjen za novo razsvetlavo prostorne bazilike z acetilenovim plinom in za potrebno olepšanje svetišča z novimi kipi presv. Serca Jezusovega in Marijinega, ter patronov tretjega reda, sv. Ludovika in sv. Elizabete. Prečastite gospode duhovne pastirje vljudno prosimo, da bl to knjižico blagovoljno priporočali svojim vernikom. Ravno tako prosimo tudi vodje tretjega reda, da bi jo priporočili z lece svojim tretjerednikom in tretjerednicam. Naroča se pri „Predstojništvu frančiškanskega samostana na Sv. Gori pri Gorici, p. Solkan“. Lično v platno vezana stane 75 v, mehko vezana 45 v. Manjša nemška izdaja stane broširana 30 v.

P. K. L.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1910.

Mesec marcij ali sušec.

1. torek: bl. Matija Nazarejeva, d. 2. r.
 2. sredo: bl. Anježa Praška, d. 2. r.
 3. četrtek: sv. Tit, šk.
 4. petek: spomin sv. 5 ran Kristusovih; sv. Kazimir, sp.
 5. sobota: sv. Janez Jožef Kriški, sp. 1. r. **P. O.**
-
6. **nedelja**, 4. postna: sv. Koleta, d. 2. r. **P. O.**
 7. ponedeljek: sv. Tomaž Akvinski, sp. c. u.; sv. Perpetua in Felicitata, m.
 8. torek: sv. Janez od Boga, sp.
 9. sredo: sv. Katarina Bolonjska d. 2. r. **P. O.**
 10. četrtek: svetih 40 marternikov.
 11. petek: spomin predrage Kervi našega G. J. K.; sv. Frančiška Rimska.
 12. sobota: sv. Gregor p. c. u.
-
13. **nedelja**, 5. postna (tiha): sv. Peter Nolasko, sp.; bl. Rogerij, sp. 1. r.
 14. ponedeljek: bl. Peter Trejski, sp. 1. r.
-
15. torek: (začetek 13 torkov v čast sv. Antona Padovanskega s P. O.)
 16. sredo: bl. Peter Sijenski, sp. 3. r.
 17. četrtek: sv. Patricij, šk.
 18. petek: Mati Božja 7 žalosti; bl. Saljvator, sp. 1. r.
 19. **sobota**: sv. Jožef. **V. O.**
-
20. **nedelja**, cvetna: bl. Janez Paremški, sp. 1. r. **V. O.** vse dni tega tjedna.
 21. ponedeljek: sv. Benedikt, opat.
 22. torek: sv. Benvenut Ozimski, šk. 1. r. **P. O.**
 23. sredo: sv. Peter Damiani, šk. c. u.
 24. četrtek, veliki. R. P.
 25. petek, veliki. (Praznik oznanjenja bl. dev. Marije ni denes, temuč v ponedeljek po beli nedelji.)
 26. sobota, velika.
-
27. **nedelja**, velika. **P. O. V. O.** R. P.
 28. **ponedeljek**, velikonočni.
 29. torek, velikonočni.
 30. sredo, velikonočna: bl. Angela Folinjska, vd. 3. r. **P. O.**
 31. četrtek, velikonočni: bl. Marko Fantucij, sp. 1. r.

Znamenja **P. O.** in **P. O.** pomenijo popolnoma odpustek, kakor povedano v prejšnjih zvezkih. **V. O.** pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom: na veliko nedeljo bi prišla dvojna, ena podeljena prvotno III redu, druga I. in II.; ali nam se ne zdi verjetno, da bi se smela dvakrat dajati, ali mogla dvakrat na dan prejemati. O tem in še čem drugem je treba čakati jasnjšega in gotovišega določila iz Rima. — R. P. pomeni popolni odpustek rimske postaje.

slávi*), Puškinov (nam. Púškin.ega). Goriški provincializem je: pregrešil (po nesestavljenem grešil, nam pregr.êšil), zamoril (nam. zam.ôril); zapustile (nam. zapûstile) se je že tudi drugod razširilo. Ali dobri pesniki naj bi se držali starega krepkega naglaševanja: grešil, grešila, grešilo, grešili, grešile, grešila, pa: pregr.êšil, pregrešila, pregr.êšilo, pregr.êšili, pregr.êšile, pregr.êšila. Tako se prav povdarjajo ti participiji pri vseh glagolih 4. verste, ki imajo v sedanjiku naglas na končnici; c.edím, dolžím, godím, hladím itd. Kjer je naglas potegnjen, ostane na svojem mestu tudi v sestavah: grešim, grešila; pregrešim, pregrešila; kjer je potisnjen, ga v sestavah predlog k sebi potegne: grešil, grešili: pregr.êšil, pregr.êšili. Po sestavljenih se ravnata tudi nesestavljena govornim in pustim, torej: gov.ôril, govorila, gov.ôrilo, pûstil, pustila, pûstilo. Goriški provincializem je: govoril, pustil, kar je Gregorčič sprejel tudi v svoje verze, ne vem, če na korist naši poeziji. Še menj veljajo zgolj knjižni volapükizmi, kaker dáhnil za dahnil, in nasproti sahnè za sáhné. Sploh mislim, da bi se bilo držati pravega narodnega naglaševanja tistih krajev, kjer je najbolje ohranjeno, torej kranjskega, zlasti dolenskega; metrika pa bi morala biti natančnša, kaker sem glede jambov in trohejev povedal že pred blizu trideset leti. Verz „poljubljajo prah samo nog“ (str. 10) si je naš pesnik mislil najberž ko jambski dimeter, v resnici pa je katalektičen daktiljski trimeter z anakruzo, kar ostali verzi dotične poezije niso. Verz „le tvoj ves mlad obraz — teman“ (str. 88) ima zaporedoma tri naglašene zloge; ali ne bi bilo bolje: „Le mladi tvoj obraz — teman? Verz: „srcu dekličjemu, da gori“ (str. 49) ima zaporedoma štiri nepovdarjene zloge, kar po moji misli tudi ni dobro. Verz „Ne umri, ne umri mi“ (str. 85) se z ostalimi verzi dotične pesence ne vjemá, naj ga beremo s hiatoma ali sinaloifama; v drugem primeru bi bilo menda prav: „Ne~umri mi, ne~umri mi“, ali še bolje po staro z i po naslednji enklitiki v i razširjenim: „Ne~umrî mi, ne~umrî mi“. Ne le na mesto namreč, tudi na kolikost in kakovost naglasa mora pesnik paziti, zlasti ko vbira svoje rime. Umri in dní, izmij in zatri so, ako ne pišemo naglasnih znamenj, za oko rime, ali uho jih, ako prav izgovorimo te besede, ne čuti. Tako tudi: dim in ž njim, siv in živ, tù in sramû za uho niso rime. V današnji izreki vsaj navadno i in í (ali î), ù in ú (ali û) nista enaka ne po kolikosti ne po kakovosti. Tudi drâg in prâg, svât in vrât, vâs in čas, srâm in tâm, zlà in zlatâ, zlât in bogât, šlà in morjâ, peklâ in tâ, izdâl in vstâl, postlâl in spâl, sejâl in darovâl niso dobre rime, zavoljo različne kolikosti samoglasnika še menj: poglêd in grêd, žel in proklêl, otròk in okròg, lep.ò in jejunio, kjer tudi kakovost samoglasnika ni popolnoma enaka. Najmenj velja: vês in krês, švêl in vzêl, kjer sta samoglasnika čisto različna po kolikosti in kakovosti. V besedah vês in švêl pišemo sicer

e, ali govorimo, vsaj po večini našega naroda nedoločni stari polglasnik, ki ga le papirnata šoljska učenost z e nadomešča. Pravega pesnika to ne sme zapeljati; z vs se rima le ks, ps, vs in dn̄s. Tudi šep̄t in trep̄t ni rima; ako se res kje izgovarja tudi šep̄t s tistim čistim e kaker trepet, je to pač po trepet ponarejeno in ne prvotno, razen če se tam za vsaki polglasnik izgovarja čisti e, kar pa za našo knjižno slovenščino ne velja. Dober pesnik se bo varoval tudi rim̄ kaker: n.óg in r.ók, r.ód in p.óv, s.ód, odpr.ó in tak.ó, plan.j.ó in neb.ó, mim.ó in t.ém.ó, sam.óte in k.óte, jes.éni in éni, néče in vl.éče. Razna kakovost samoglasnikov jih dela nečiste, če ne popolnoma ničeve. Po vsem tem je očitno, da ima naša slovenščina mnogo rim, ki so slabe ali le navidezne, dobrih, krepkih in čistih, zlasti korenskih rim pa ji precej primanjkuje. Za to mislim, da bi bilo prav ke bi bili naši pesniki ščedljiviši s tem lepotičjem, bolj pa naj bi pazili na dobro mero in splošno blagoglasje svojega jezika. Gregorčičev neizrekljivi „sodb spomin“ naj bi jim bil v svarilo, da bi se varovali sestav kaker: „slast sta“, „blisk z roko“, „daleč čez“, snubec čaka“. Sikavci in šumevci tudi v začetku sosednih zlogov niso brez težave za izreko, kaker: „le zob še seče“, „in poljubivši se, šli so v svet“. Ne torej mnoge rime, temuč splošno blagoglasje bodi pesniku, kar se tiče oblike, prva skerb. Rime zapeljejo le prerađe v razne, celo v slovniške slabosti, kaker: „rodil ni sad“ (za „sadu“), „v sredi plan“ (menda za „planí“), „nikoli“ (za „nikoli“). — „Slej itak ni cest!“ se mi zdi prisiljeno in težko umljivo. Kaj je „usmev“ (str. 33)? Morda „Wagniss“? Ali odkod, kako? Beseda „pluje“ je sicer stsl., ali preveč spominja na „pljuje“. Naj bi se reklo le plove. Beseda svat stoji semtertja, kjer ni misliti na nikako ženitovanje edino zaradi rime. Kaj ke bi se naši liriki poprije starih zgleđov, ko je bilo rimanje še neznanó in nepotrebno? Seveda s tem ni rečeno, da v pričujoči zbirki ni dobrih rim. So! Dobra je n. pr. celo „pesem — nisem“, samo, da bi se bilo imelo pisati „nese m“ t j. n.és̄m. Sploh ponavljam, da se vse to kar sem tu povedal, nima jemati za grajo našega pesnika, ampak je le za prijateljski svet njemu in tudi vsem drugim za pesništvo nadarjenim mladim gospodom, ki si hočejo dati kaj dopovedati. Dr. Pregljčeva zbirka pa bodi priporočena našim više izobraženim bravcem, ki jim je napredek našega slovenskega pesništva mari.

Na znanje!

1. zvezek letošnjega tečaja „Cvetje“ nam je pošel. Tudi 2. zv. nimamo več dosti. Novi naročniki, ki so se že oglasili, naj poterpe, da se vnóvič natisneta. Prosimo pa, kedor se še misli pridružiti, naj se zdaj berž oglasi, ker se pozneje ne bo moglo več vnóvič tiskati.

Tu bodi izrečena lepa hvala naročnikom, ki so mi obljubili ali že poslali kaj starih platnic. Gospodom, ki bi si želeli spopolniti zbirke, bi zdaj mogel koliker toliko postreči, ako mi naznanijo, kaj jim manjka.